

N:o 313.

Af Herr **A. J. Sandstedt:** *Angående anställande af en i de till bränvinsproduktionen hörande ämnen vetenskapligt och praktiskt bildad person såsom biträde åt bränvinsproducenter inom landet.*

Under det alla näringar genom nya uppfinningar och förbättrade metoder gå framåt, står dock en för landets jordbrukare ganska viktig näring tillbaka, nemligen bränvinsbränningen. I Tyskland, Österrike och andra länder hafva dock Statsmagterna ansett denna näring för jordbruket så viktig, att å de flesta större landtbruksinstitut äro uppförda brännerier, hvarest icke allenast skickliga vetenskapsmän göra alla möjliga uppfinningar och förbättringar för erhållande af ett bättre resultat, utan äfven undervisa dem, som så önska, i denna näringsgren, hvarigenom den uppnått den höga ståndpunkt, som den i dessa länder innehar, och således underhjelpes denna näring i länder, der dock skatten är ganska obetydlig. I Sverige har deremot denna näring genom en oerhördt hög beskattning nästan krossats, och genom alla möjliga restriktioner hafva experimenter för ernående af bättre resultat blifvit nästan omöjliggjorda, ty hvem vågar väl göra experimenter då man är tvungen att hvar fjortonde dag hafva utbränt sitt anmälda quantum, såvida man icke vill betala skatten äfven om intet tillverkats. Följden af lagstiftarens förtryckande åtgärder har icke heller uteblifvit, ty, fastän i Tyskland uttagas genom nya förbättrade metoder 15 kannor 50 procents bränvin af en Svensk tunna potatis, så erhålles i lyckligaste fall i Sverige 10 kannor 50 procents bränvin, eller 50 procent mindre, hvilket förorsakar landet en årlig förlust af minst 4 à 5 millioner Riksdaler, enär dranken som foderämne icke har mera värde för det att 50 procent mindre bränvin uttagits, utan snarare tvärtom.

I Frankrike, Tyskland och Österrike har på de sista femton åren utvecklats sig en enorm sprittillverkning af hvitbetor, och då man vet att intet lemna så hög afkastning af jorden som hvitbetan, så skulle en oerhörd fördel för Svenska jordbruket uppstå, om hvitbetsodling för sprittillverkning gynnades; och då Sverige re-

dan har 600 brännerier, som med några förändringar kunna bränna af hvitbetor, så skulle hvitbetan kunna få afsättning uti brännerierna intills att den odlats i så stor myckenhet att sockerbruk kunde uppstå, hvarigenom det således hastigare kunde blifva möjligt för landet att producera sitt eget sockerbehof och derigenom inspara tio å tolf millioner Riksdaler, som nu årligen åtgå för sockerimporten. Men då ingen i Sverige förstår att tillverka bränvin af hvitbetor, så är denna önskvärda näring omöjliggjord, enär ingen enskild person, med närvarande bränvinslagstiftning, kan våga att göra experimenter för att lära sig konsten att tillverka sprit af hvitbetor. Önskligt vore visserligen att Staten uppförde ett försöksbränneri vid något af landtbruksinstitutet, Alnarp eller Ultuna, hvarest de, som så önskade, kunde få lära sig konsten att af alla produkter uttaga högsta möjliga quantum sprit, men då en sådan anläggning skulle kosta en hel del penningar, så vågar jag icke framkomma med en sådan begäran, huru berättigad den än kunde vara, då Staten erhåller en så enorm inkomst af bränvinstillverkningen, men då Staten underhåller en mängd undervisare för smör- och ostberedning, torfupptagning, fiskerier, dikningar m. m., hvilka ämnen dock mängden af folket förstår, så synes mig icke förnämligt att hos Riksdagen begära och föreslå,

att 4 å 5,000 Riksdalers lön på stat beviljas åt en lärare, som förstår att vetenskapligt och praktiskt ur alla slags produkter uttaga högsta möjliga quantum sprit, och hvilken person finge af bränvinsproducenterna hos landtbruks-akademien eller landshöfdinge-embetena requireras mot lämplig ringa ersättning för hvarje förrättningsdag, i likhet med hvad som nu finnes föreskrifvet för landtbruks-ingenjörerna.

Om remiss till vederbörligt Utskott af denna min motion anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1868.

A. J. Sandstedt.